

Povodom 60. godišnjice Centra za balkanološka ispitivanja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Ove godine navršava se 60 godina postojanja i rada Centra za balkanološka ispitivanja, najstarije naučne jedinice u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. U toku ovih šest decenija Centar je rastao zajedno s matičnom Akademijom, ostvarujući zavidne uspjehe u svojoj djelatnosti. Duga je lista inovativnih istraživanja, skupova, savjetovanja i publikacija, pokrenutih i uspješno provedenih tokom svih ovih godina. O tome je govoreno i pisano na više mjesta. Međutim, ovdje je posebno naglasiti da je većina tih naučnih poduhvata označila pozitivnu prekretnicu i metodološki iskorak u izučavanju razmatrane problematike.

Takvu uspješnu i raznovrsnu djelatnost, Centar je mogao ostvariti zahvaljujući specifičnoj organizaciji koja podrazumijeva postojanje jednog radnog jezgra u Sarajevu i određen broj aktivnih članova s područja bivše Jugoslavije koji djeluju u različitim naučnim disciplinama. U početku je Centar imao deset članova, ali se taj broj ubrzo povećao na stalnih 14 – 16 članova, a do sada je u ovoj instituciji djelovalo ukupno 38 članova. Ovo je prilika da se sjetimo svih ovih izvanrednih naučnika, vrhunskih predstavnika svojih disciplina koji su svojom djelatnošću u okviru Centra u ogromnoj mjeri doprinijeli i još uvijek doprinose, uspjehu i održanju ove institucije i balkanologije uopšte.

Osnivački saziv Centra za balkanološka ispitivanja iz 1963. godine činili su prof. dr. Franjo Barišić, klasični filolog iz Beograda, prof. dr. Alojz Benac, arheolog, redovni član ANUBiH iz Sarajeva, prof. dr. Borivoj Čović, arheolog praistoričar, redovni član ANUBiH iz Sarajeva, prof. dr. Stane Gabrovec, arheolog praistoričar, redovni član SAZU iz Ljubljane, prof. dr. Milutin Garašanin, arheolog, redovni član SANU iz Beograda, prof. dr. Radoslav Katičić, indoeuropeist i klasični filolog, redovni član JAZU (danas HAZU) iz Zagreba, prof. dr. Esad Pašalić, arheolog, klasični filolog i istoričar iz Sarajeva, prof. dr. Duje Rendić-Miočević, arheolog, redovni član HAZU iz Zagreba, dr. Dimitrije Sergejevski, arheolog i epigrafičar iz Sarajeva i prof. dr. Mate Suić, klasični filolog, arheolog i istoričar, redovni član HAZU iz Zagreba.

Od tog vremena pa do sredine 90-ih godina prošlog vijeka, kao članovi Centra djelovali su i prof. dr. Idriz Ajeti, albanolog, redovni član ANUK iz Prištine, prof. dr. Branimir Bratanić, etnolog iz Zagreba, prof. dr. Nenad Cambi, arheolog, redovni član HAZU iz Splita, prof. dr. Branislav Đurđev, istoričar i orijentalist, redovni član ANUBiH iz Sarajeva, dr. Božidar Ferjančić, vizantolog iz Beograda, prof. dr. Nedim Filipović, filolog i orijentalist, redovni član ANUBiH iz Sarajeva, prof. dr. Petar Ilijevski, klasični filolog i istoričar, redovni član MANU iz Skoplja, dr. Špiro Kulišić, etnolog iz Beograda, prof. dr. Živko Mikić, antropolog iz Beograda, prof. dr. Fanula Papazoglu, klasična istoričarka i epigrafičarka, redovna članica SANU iz Beograda, prof. dr. Mihailo Petruševski, filolog i istoričar, redovni član MANU iz Skoplja, prof. dr. Nikola Tasić, arheolog praistoričar, redovni član SANU iz Beograda i prof. dr. Marin Zaninović, arheolog iz Zagreba. Rukovodioci Centra u ovom razdoblju bili su akademik Alojz Benac (1963–1989) i akademik Borivoj Čović (1989–1995). Nažalost, priroda je učinila svoje, te izuzev akademika Nenada Cambija, niko od navedenih naučnika više nije među nama.

Tokom poslijeratne konsolidacije Centra, krajem prošlog i početkom ovog vijeka, rukovodstvo ove institucije preuzimaju prof. dr. Marko Šunjić, medijevalist, redovni član ANUBiH iz Sarajeva (v.d. direktora 1996–1998) i prof. dr. Dževad Juzbašić, istoričar, redovni član ANUBiH iz Sarajeva (v.d. direktora u periodu 1998–2008, direktor u periodu 2008–2021). U prvim decenijama 21. vijeka došlo je i do šire obnove članstva, a u ovom periodu Centru se po prvi put priključuju i naučnici izvan bivše Jugoslavije. Nažalost, dvoje od tih novih članova, prof. dr. Bernhard Hänsel, arheolog, redovni član DAI iz Berlina i prof. dr. Vesna Girardi-Jurkić, arheologinja iz Pule, više nisu među živima.

Aktuelni članovi Centra su prof. dr. Adnan Busuladžić, arheolog klasičar iz Sarajeva, akademik Nenad Cambi, arheolog iz Splita, prof. dr. Blagoje Govedarica, arheolog praistoričar, dopisni član ANUBiH iz Berlina/Sarajeva, doc. dr. Aladin Husić, osmanist iz Sarajeva, akademik Dževad Juzbašić, istoričar iz Sarajeva, prof. dr. Adnan Kaljanac, arheolog iz Sarajeva, prof. dr. Esad Kurtović, medijevalist iz Sarajeva, prof. dr. Friedrich Lüth, arheolog, redovni član DAI iz Berlina, prof. dr. Ante Milošević, arheolog iz Splita, prof. dr. Johannes Müller, arheolog, redovni član DAI iz Kiela, prof. dr. Lejla Nakaš, filološkinja iz Sarajeva, prof. dr. Aleksandar Palavestra, arheolog iz Beograda, doc. dr. Aiša Softić, etnolog iz Sarajeva i prof. dr. Ljubinka Biba Teržan, arheologinja, redovna članica SAZU iz Ljubljane. Rukovodilac Centra od 2021. je dopisni član ANUBiH Blagoje Govedarica.

Shodno aktuelnim mogućnostima, članovi i rukovodstvo Centra za balkanološka ispitivanja nastoje održavati i pospješivati aktivnost ove naučne institucije. Svesrdna podrška matične Akademije i svijetli primjer prethodne generacije, na čije rezultate se u velikoj mjeri oslanjamo, daju nam nadu da će i dalji rad biti uspješan.

Blagoje Govedarica